

ชื่อเรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม

ผู้วิจัย นายดำรง ศิริมาลา

ปีที่พิมพ์ 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม 2) พัฒนารูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคมและ 3) ทดลองใช้และศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม ใช้หลักการวิจัยและพัฒนา (Research and Development : R & D) โดยแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน (Research : R1) กลุ่มเป้าหมาย คือ คณะกรรมการสถานศึกษาและครูโรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม รวมทั้งสิ้น 39 คน ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) จำนวน 5 คนและภูมิปัญญาท้องถิ่นจำนวน 5 คน

ระยะที่ 2 พัฒนารูปแบบ (Development : D1) กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญในการระดมสมอง (Brainstorming) เพื่อกำหนดรูปแบบ จำนวน 13 คนและผู้เชี่ยวชาญหาประสิทธิภาพของรูปแบบจำนวน 9 คน

ระยะที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบ (Research : R2) กลุ่มเป้าหมาย คือ คณะกรรมการสถานศึกษาจำนวน 15 คน ครูจำนวน 24 คน นักเรียน จำนวน 222 คนและภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้น 266 คน

ระยะที่ 4 ศึกษาประสิทธิผลของรูปแบบ (Development:D2) กลุ่มเป้าหมาย คือ ผู้เชี่ยวชาญยืนยันประสิทธิภาพรูปแบบ จำนวน 9 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบตรวจสอบรายการ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย พบว่า (1) ระดับสภาพการดำเนินงานการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม ที่มีค่าเฉลี่ยโดยรวมสูงสุด คือ สถานศึกษาสนับสนุนให้ครูนำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ คือ อบรม สัมมนาและศึกษาดูงานสำหรับครู คิดเป็นร้อยละ 95 รองลงมา คือ สถานศึกษากำหนดกิจกรรมพัฒนาทักษะชีวิตนักเรียนที่ต้องแก้ไขให้สอดคล้องกับบริบทของนักเรียนและท้องถิ่น คือ กิจกรรมหลักเลียงสิ่งเสพติด คิดเป็นร้อยละ 87 และอาชีพที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ เกษตรพอเพียง คิดเป็นร้อยละ 82 ตามลำดับ (2) รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม ใช้ชื่อรูปแบบว่า POEC Model พบว่า โครงสร้างรูปแบบ ประกอบด้วย 4 ส่วน คือ ส่วนที่ 1 หลักการ ส่วนที่ 2 วัตถุประสงค์ ส่วนที่ 3 สารสำคัญ ส่วนที่ 4 องค์ประกอบมี 2 องค์ประกอบ คือ 1) การบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) การจัดการเรียนรู้ ผลประเมินประสิทธิภาพรูปแบบอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.71$), ($\sigma=0.51$) (3) ผลการทดลองใช้รูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม ดังนี้ 1) ด้านการบริหารแบบมีส่วนร่วม โดยรวมพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.51$, $\sigma=0.52$) และ 2) ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวม พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.52$, $\sigma=0.66$) และ (4) ประสิทธิภาพรูปแบบการบริหารจัดการเรียนรู้โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตและอาชีพของนักเรียน โรงเรียนโนนโพธิ์ศรีวิทยาคม ผู้เชี่ยวชาญยืนยันประสิทธิผลมีความสอดคล้องเหมาะสมสำหรับการนำไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ค่าดัชนีความสอดคล้องเหมาะสมเท่ากับ 1.00 ข้อเสนอแนะ 1) การพัฒนาทักษะอาชีพควรขยายผลการพัฒนาสู่เยาวชน ชุมชนให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน 2) ควรส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตและการตลาดสู่ความเป็นมาตรฐานของผลิตภัณฑ์ 3) กำหนดขอบข่ายอาชีพให้หลากหลายยิ่งขึ้น 4) สร้างเครือข่ายการพัฒนาสู่สถานศึกษาอื่นๆ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และสร้างเจตคติต่อการประกอบอาชีพเพิ่มรายได้หรือลดรายจ่ายที่ไม่จำเป็นของครอบครัว และ 5) ควรเปิดคลินิกพัฒนาคุณภาพชีวิตรอบด้านของนักเรียน

Title The Development of Local Wisdom Administration Model for Promoting Students' Life and Career Skills in Non Pho Sri Wittayakom School

Researcher Mr. Damrong Sirimala

Publication year 2023

Abstract

The objectives of this research were to 1) to study the conditions of local wisdom administration for promoting students' life and career skills in Non Pho Sri Wittayakom School 2) to develop local wisdom administration Model for promoting students' life and career skills in Non Pho Sri Wittayakom School and 3) to implement and investigate the effectiveness of local wisdom administration Model for promoting students' life and career skills in Non Pho Sri Wittayakom School by using Research and Development (R & D). The research procedures consisted of 4 phases as follows:

Phase 1 was to study of the conditions of local wisdom administration for promoting students' life and career skills in Non Pho Sri Wittayakom School (Research: R1). The target groups of the study were 39 basic education committees and teachers in Non Pho Sri Wittayakom School, 5 best practice administrators and 5 local wisdoms.

Phase 2 was to develop local wisdom administration Model for promoting students' life and career skills in Non Pho Sri Wittayakom School. The target groups of the study were 13 experts who brainstormed for setting the model and 9 experts who studied the effectiveness of the model.

Phase 3 was to implement local wisdom administration Model for promoting students' life and career skills in Non Pho Sri Wittayakom School (Research : R2). The target groups of the study were totally consisted of 226 people; 15 basic education committees, 24 teachers, 222 students and 5 local wisdoms.

Phase 4 was to study the effectiveness of local wisdom administration Model for promoting students' life and career skills in Non Pho Sri Wittayakom School

(Development: D2). The target groups of the study were 9 experts who confirmed the effectiveness of the model.

The research instruments were a checklist, an interview form and a questionnaire. The quantitative data were statistically analyzed by percentage, mean, standard deviation while qualitative data were analyzed with content analysis.

The results of this research revealed that (1) the conditions level of local wisdom administration for promoting students' life and career skills in Non Pho Sri Wittayakom School as a whole was at highest that school supported teachers to use local wisdom in learning management by seminar and teacher development at 95 percent. Then, school promoted students' life and career skill activities based on context of students and local such as anti-drug activity at 87 percent and local wisdom career was agriculture sufficiency at 82 percent respectively. (2) local wisdom administration Model for promoting students' life and career skills in Non Pho Sri Wittayakom School was called POEC Model. There were 4 aspects; principal, objective, substance and components consisted of 1) participatory administration and 2) learning management. The effectiveness of model assessment was at highest level ($\mu=4.71, \sigma=0.51$). (3) the result of model implement as follow; 1) participatory administration was wholly at highest level ($\mu=4.51, \sigma=0.52$) and 2) learning management was wholly at highest level ($\mu=4.52, \sigma=0.66$). And (4) according to the effectiveness of the model, the expert confirmed the appropriateness for developing continuously. Index of item objective congruence (IOC) was 1.00. The suggestion were 1) career skill should be expanded to youth and community for sustainability, 2) productivity increasing and marketing should be promoted for product standard, 3) there should be various careers, 4) there should be created network with other schools for exchanging and improving attitude toward careers for increasing income and reducing expense and 5) life developmental clinic should be opened for students.